

# Oppstamming av fuchsia

## Hvorfor stamme opp fuchsia?

En fuchsia er ypperlig egnet til oppstamming. Så godt som alle typer kan stammes opp. De som ikke egner seg er enkelte av de opprinnelige "botaniske" sortene som vokser for uryddig eller har vanskelig for å forgrene seg, og noen av de mest hengende typene som har svært mjukt treverk og derfor har vanskelig for å produsere en stiv stamme.

## Hva er en oppstammet fuchsia?

En oppstammet fuchsia består av en rett stamme med høyde over ca 20 cm og opp til den høyden du ønsker eller klarer å få til. Kronen på toppen skal være så symmetrisk som mulig, og ideelt skal omkretsen være ca 2/3 av stammens høyde.

## Forbered stiklingene:

Stiklinger til planter som skal stammes opp skal ikke knipes i toppen. Ta stiklinger på vanlig måte og prøv å få disse til å vokse i høyden så mye som mulig. Det vil si at du skal bruke mye lys, eventuelt kunstig vekstlys dersom stiklingene taes når dagslyset varer mindre enn 8-10 timer. Ta gjerne flere - minst to - stiklinger av hver sort, selv om du ønsker bare en oppstammet plante. Det lønner seg å ha reserver. De fleste fuchsiaer har to blader ved hver node eller bladhjørne. Når de knipes vil det dannes to nye skudd ved den øverste bladnoden. Enkelte greiner vil ha tre eller tilogmed fire blader ved hver node - og disse vil danne tre eller fire nye sideskudd. Disse er bedre egnet til oppstamming, siden det vil hurtigere dannes en tettere krone.

## Bruk støttepinne!

Så snart stiklingen begynner å dra i høyden skal den støttes med en pinne. Fest stammen til støtten flere steder. Stammen skal til slutt være så rett som mulig, derfor er det nødvendig å se til at festene er gode. Etter hvert som stammen vokser skal støttepinne skiftes ut slik at den igjen gir nok vokse-mon over planten.

## Bladene på stammen

skal ikke fjernes mens stammen vokser. Bladverket har til oppgave å omdanne lys og luft til næring ved fotosyntese. Når stammen er høy nok og kronen begynner å få nok blader kan bladene på stammen under kronen fjernes.

## Sideskudd på stammen

skal fjernes - men ikke de tre-fire øverste. Disse er en sikring mot skade. Dersom noe skjer med vekst-punktet øverst på stammen så vil du likevel ha en brukbar plante hvis du har spart de øverste sideskuddene. Etter hvert som planten vokser og nye sideskudd kommer til i toppen, fjernes det underste så tett inn til stammen som mulig.

## Blomsterknopper

vil bli dannet når røttene til en uferdig oppstammet plante har fylt potten og dette betyr at det er på tide å skifte til en større potte. Knopper på sideskuddene skal fjernes etter hvert som de kommer til

syne. Hvis blomsterknoppene får anledning til å utvikle seg til blomster vil planten vokse mindre opp i høyden.

## Når høyden passer

skal stammen toppes. Likedan skal sideskuddene knipes i tuppene. En fuchsiagrein vil dele seg når den knipes av ved et bladpar. Stiklinger med tre blader for hver bladhjørne vil dele seg i tre nye greiner, og dette er naturligvis ønskelig. Knip alle greinene ved annet hvert eller tredje hvert bladpar inntil kronen har utviklet seg riktig. Dersom kronen vokser seg skjev eller usymmetrisk kan det korrigeres ved å knipe ujevnt. Blomsterknopper skal fremdeles fjernes etter hvert som de viser seg. En passende høyde er avhengig av blomsterstørrelsen. Småblomstrete fuchsia bør ikke være stort høyere enn 75 cm, mens planter med store doble blomster ikke bør være lavere enn 75 cm. Dette er naturligvis mer en smaks sak enn en regel, men hovedsaken er å få til en bra balanse mellom stammehøyde, kronens omkrets og blomsterstørrelse.



## Gjødsling

for en voksende oppstammet plante bør være litt mer intens enn for en busk. For å oppnå en vekst på 100 til 150 cm i løpet av en sommersesong skal planten ha rikelig med næring. En normal blanding med høyt nitrogeninnhold brukes hver gang planten vannes. Ca 20 gram fullgjødsel til 10 liter vann er passende. En god oppskrift står ellers i Hageselskapets Faktabok (Rød Superba + kalksaltpeter). Når den oppstammede planten er ferdig og klar til å sette blomsterknopper brukes en gjødselblanding med høyere kalium-innhold.

Mer kalium vil øke blomsterproduksjonen.

## Kniping og blomstring

Fuchsia blomstrer bare på ny ved - og de fleste sortene setter blomster ved bladnodene. Enkle blomstertyper vil være klar til å blomstre mellom 6 og 8 uker etter den siste kniping. Doble eller fylte typer blomstrer mellom 8 og 12 uker etter siste kniping. Dette gjør at du kan styre når du vil at en fuchsia skal begynne blomstringen, eller at du vet når siste kniping skal skje hvis du vil ha blomstring til et bestemt tidspunkt. Tiden varierer litt fra sort til sort - og det finnes ingen tabell som forteller deg akkurat hvor mange dager som går mellom kniping og blomstring. Forskjellige faktorer spiller inn - ikke minst været og temperaturen! Men det er verdt å være oppmerksom på dette.

## Overvintring av oppstammede fuchsia

bør skje i "grønn" tilstand, det vil si uten at planten får gå i dvale i mørketiden. En plante som er i dvale kan ha vansker med å vekkes opp om våren, fordi barken blir gjerne tørr og de tynne kanalene som sevjen trenger for å trekke opp under vekst kan bli ødelagt. Planten behøver ikke være i kraftig vekst under mye lys og varme; temperaturen kan holdes på omlag 8-12 grader slik at den ikke mister bladene og ellers bare holder seg såvidt på "tomgang".

